گزارش ۲

آتش به جان اخلاق

در میانه آمار ابتلا و تلفات و همه حواشی ویروس کرونا خبری کوتاه اما هولناک هم دیروز دست به دست می‌شد. خبر حکایت از آتش زدن یک درمانگاه در شهرک توحید بندرعباس داشت که پیرو انتشار شایعه‌ای مبنی بر بستری بودن چند بیمار کرونایی اتفاق افتاده بود. ماجرا از این قرار بوده است که شایعه بی‌پایه و اساس نگهداری چند بیمار کرونایی در یک درمانگاه در شهرک توحید بندرعباس در استان هرمزگان موجب تحریک برخی افراد ساکن در این محله و آتش‌زدن درمانگاه این شهرک شد. ماجرایی که خیلی زود واکنش فاطمه نوروزیان مدیر روابط عمومی دانشگاه علوم پزشکی استان هرمزگان را هم به دنبال داشت، جایی که او با رد شایعه بستری بودن بیماران کرونایی در این محل، اعلام کرد: چند مرکز درمانی در بندرعباس برای مراجعه اولیه مردم به منظور بررسی علایم حاد تنفسی در نظر گرفته شده است که یکی از آنها در شهرک توحید است تا عوامل درمانی مستقر در این درمانگاه‌ها پس از بررسی‌های اولیه و در صورت حاد بودن شرایط بیماران، آنها را به بیمارستان شهید محمدی اعزام کنند.

در فاصله کوتاه انتشار تصاویر آتش زدن این درمانگاه تا امروز بسیاری به آن واکنش نشان داده‌اند. بسیاری این اتفاق را هولناک‌تر از خود ویروس کرونا می‌دانند. به باور این عده فراگیری بحرانی مثل ویروس کرونا خلاهای بزرگ نظام فرهنگی و آموزشی جامعه را پیش چشم ما آورده است. آنها معتقدند مواجهه جامعه ایرانی با هر بحرانی به نظر می‌رسد آزاردهنده‌تر از خود بحران است. عده‌ای هم سوی دیگر ماجرا نشستند، آنها معتقدند این میزان اضطراب مردم با گسترش شایعات و تعلل مدیران دربرابر شیوع بیماری قابل درک است. به باور آنها در شرایط کنونی باید از کارشناسان خبره روانشناسی کمک گرفته شود. روان‌شناسان و جامعه مشاوران نیز براین باورند قدرت روان‌درمانی برای مقابله با ویروس کرونا فراموش شده درحالی که اگر از ظرفیت روان‌شناسان به خوبی استفاده شود، اثرات روانی آن کاهش می‌یابد. همچنین بودند افرادی که چنین اتفاقی را پیامدهای تبعیض می‌دانند. اینکه نمایندگان مجلس به راحتی دسترسی به تست کرونا دارند و مدام از مثبت یا منفی شدن تست کرونایشان در شبکه‌های مجازی خبر می‌دهند و افراد عادی در انتظار نشسته‌اند تا شاید علایم‌شان را در خودشان ببینند به باور این عده حکایت از یک تبعیض دارد.

تبعیض، فاصله طبقاتی و زیاد شدن شکاف اجتماعی چیزی است که شاید بتوان رد تاثیرات آن را در حادثه کوچک اما مهم بندرعباس جست‌وجو کرد. نکته‌ای که از چشم جعفربای، آسیب‌شناس هم دور نمانده است. او در این رابطه به جام جم می‌گوید « در واقع همیشه، طبقه پایین درگیر مشکلات و گرفتاری‌های خودشان بوده‌اند و طبقه بالا هم در رفاه و شرایط خاص خود بوده‌اند. اما در طول این مدت، در جامعه ما تغییرات شگرفی در ساختار طبقاتی رخ داده است که هم فاصله درون طبقات و هم فاصله بین طبقات، دچار فاصله‌های معناداری شده‌اند که این فاصله، در امور اجتماعی هم خودش را نشان داده است؛ آنقدر که موجب آسیب‌رسانی در جامعه شده است؛ مثالش همین ماجرای آتش زدن درمانگاهی در بندرعباس است. اتفاقی که نوعی نافرمانی اجتماعی محسوب می‌شود و از آنجایی که در طی این تغییرات، تفکر اصلاحی را از دست داده‌ایم، آن رویکردهای اجتماعی و هماهنگ و برنامه‌ریزی شده قشر متوسط جامعه، با چنین حرکت‌های غیرعاقلانه‌ای، ترکیب شده است و توسط قشری که دیگر آن فعالان همیشگی حرکت‌های اجتماعی نیستند، اجرا شده است.»

او معتقد است کسانی که از تفکر آنچنانی برخودار نیستند، قدرت تشخیص در حرکت را ندارند و طبیعتا اقدام‌شان منجر به آسیبی به جامعه ما می‌شود. جعفر بای می‌گوید آن‌ها بر خلاف قشر متوسط جامعه که در همه دنیا حرکت‌های اعتراضی اما با فکر و برنامه انجام می‌دهند، هیچ تریبون و سخنگویی ندارند، تشکیلات و حزب و جریانی ندارند و همین باعث خطرناک بودنشان می‌شود.

به گفته او چنین مشکلی، به ضعف طبقه متوسط برمی‌گردد که در تمام جهان عرف است که آن‌ها چنین جریاناتی را هدایت کنند و حالا که آن‌ها در اثر تغییراتی، به جریان ورود پیدا نکرده‌اند، عرصه به دست حاشیه‌نشینانی افتاده است که اقداماتی خطرناک انجام می‌دهند و باعث ویرانگری می‌شوند.

توزیع در روزهای آینده!

وقتی از غلامحسین مهرعلیان، سرپرست اداره کل دارو و مواد تحت کنترل سازمان غذا و دارو از شرایط توزیع مواد ضدعفونی‌کننده در داروخانه‌ها می‌پرسیم از برنامه‌ریزی سازمان غذا و دارو برای تأمین ژل شست‌وشو و ماده ضدعفونی‌کننده می‌گوید. از این که در این مدت دو هفته‌ای، سازمان برای بیمارستان‌ها و مراکز درمانی، محلول دست و سطوح، تأمین و توزیع کرده است. او می‌گوید: «تا به حال برای بیمارستان‌ها و مراکز ماده ضدعفونی‌کننده دپو کرده‌ایم.» به گفته او، کار توزیع ماده ضدعفونی‌کننده برای داروخانه‌ها و خانواده‌ها در این هفته انجام خواهد شد. او از برنامه‌ریزی این سازمان برای استان و کشور می‌گوید. از این که به زودی تمام داروخانه‌ها به میزان موردنیاز ماده شست‌وشو و الکلی خواهند داشت و دیگر نباید نگران کمبود ژل و ماده الکلی بود. او البته از توزیع مواد الکلی در سوپرمارکت‌ها و فروشگاه‌های غیرمرتبط نمی‌گوید و توضیح نمی‌دهد که چرا در این مراکز باید ژل باشد، اما در داروخانه‌ها نه!

قرار بود در ۷۰۰ داروخانه تهران محلول‌های بهداشتی توزیع شود

خبرنگاران جام جم به ۳۰ داروخانه در تهران سرزده‌اند تا از صحت این خبر مطلع شوند

لطفا سوال نفرمایید!

در چند روز گذشته مردم مدام از کمبود یا نبود ماسک و ژل عفونی‌کننده و محلول‌های بهداشتی در داروخانه‌ها گلایه داشته‌اند، واکنش اولیه وزارت بهداشت ابلاغ یك بخشنامه به داروخانه‌های سراسر کشور بود مبنی بر ممنوعیت فروش ماسك توسط داروخانه‌ها؛ چراکه قرار بود از صبح شنبه هفته گذشته ماسك‌ها به صورت رایگان در اختیار مردم قرار گیرد! استدلال وزارت بهداشت هم این بود که با این تصمیم جلوی احتکار محتکران ماسك گرفته می‌شود و آنها نخواهند توانست از این پریشانی مردم سوءاستفاده کنند. نتیجه این تصمیم اما چه شد؟ این که همان تعداد معدود داروخانه‌ها که اقدام به فروش ماسك می‌کردند هم حالا ماسك ندارند و از ماسك رایگان وعده داده شده هم خبری نیست و به نوعی این تصمیم، فرش قرمزی شد برای همان محتکران. همین بی‌تدبیری هم اما تجربه نشد و انگار در همچنان بر همان پاشنه می‌چرخد. دیروز غلامحسین مهرعلیان، مدیر کل دارو و مواد تحت کنترل سازمان غذا و دارو از توزیع ژل‌های ضد عفونی‌کننده در ۷۰۰ داروخانه تهران خبر داد. در حالی که بیش از ۳۰ داروخانه در نقاط مختلف تهران بی‌خبر از توزیع ژل ضدعفونی، ماسک و محلول‌های بهداشتی هستند و شکایت از این دارند که این اطلاع‌رسانی وزارت بهداشت تنها باعث گلایه مردم از داروخانه‌ها می‌شود و بس. به این مفهوم که اگر قرار بوده خبر توزیع محلول‌های بهداشتی در ۷۰۰ داروخانه تهران به نوعی مردم را از نظر روانی به آرامش برساند حالا با سر زدن به هر داروخانه و نیافتن این محلول‌ها به اضطراب و بی‌اعتمادی مردم به تنها منبع رسمی باقیمانده دامن می‌زند. خلاصه‌اش این که تصمیماتی که قرار است آرامش ایجاد کند خودش جرقه‌ای است برای التهاب و پریشانی.

از میان ۳۰ داروخانه بررسی‌شده، فقط ۳ داروخانه ژل ضدعفونی، ۲ داروخانه ماسک و یک داروخانه محلول بهداشتی داشت

لوازم آرایشی یا داروخانه؟

محمدحسین خودکار

جامعه

بعد از صحبت‌های روز جمعه وزیر بهداشت درباره توزیع ماسك و محلول‌های بهداشتی در داروخانه‌ها از روز شنبه، ظهر دیروز برای پیگیری این موضوع به تعدادی از داروخانه‌های نزدیك فلکه دوم صادقیه در غرب پایتخت سر زدیم. متصدی یکی از این داروخانه‌ها به نام داروخانه دکتر فرهاد که در خیابان ولی‌عصر، حوالی ایستگاه متروی صادقیه قرار دارد، در پاسخ به درخواست ما برای خرید اقلام بهداشتی گفت: حدود ده روز است که انواع ژل‌های ضدعفونی‌کننده، محلول‌های بهداشتی و ماسك را تمام کرده‌ایم و از هر شرکت پخشی هم که می‌پرسیم، هیچ‌کدام نمی‌دانند این اقلام چه زمانی توزیع خواهد شد. این در حالی است که چند قدم آن طرف‌تر از این داروخانه یك فروشگاه لوازم آرایشی قرار داشت که اسپری‌های ضدعفونی‌کننده ایرانی را با حجم ۱۲۰ میلی‌لیتر به قیمت ۱۵ هزار تومان می‌فروخت. از متصدی فروشگاه پرسیدیم که چرا با وجود نبود محصولات ضدعفونی در داروخانه‌ها، اسپری ضدعفونی‌کننده در فروشگاه شما پیدا می‌شود که او در پاسخ گفت: «من هم همین چند دانه را از هفته قبل دارم، نزدیك دو هفته است که بذر مواد ضدعفونی‌کننده را در بازار ملخ خورده است. بعید می‌دانم از جای دیگری بتوانی پیدا کنی، هر چه می‌خواهی از من بخر که همین‌ها هم به زودی تمام می‌شود.»

در همان خیابان ولی‌عصر حدود ۳۰۰ متر بالاتر فروشگاه لوازم آرایشی دیگری قرار داشت که در آنجا هم اسپری‌های ضدعفونی‌کننده پیدا می‌شد. قیمت اسپری‌های این فروشگاه با همان حجم اما تولید یك شرکت ایرانی دیگر، ۲۴ هزار تومان بود. در این فروشگاه همچنین ماسك‌های پرستاری ساده وجود داشت که فروشنده هر جفت آن را ده هزار تومان می‌فروخت. جالب این که فروشنده گفت فردا احتمالا برایش بار ماسك N۹۵ و ژل‌های ضدعفونی‌کننده دست بیاید و او هم قرار است هر ماسك N۹۵ را با قیمت ۵۵ هزار تومان و هر ژل دست را با قمیت ۸۰۰۰ تومان بفروشد. در داروخانه دکتر داهی که در خیابان اعتمادیان، ابتدای بلوار آیت ا... کاشانی قرار گرفته است نیز هیچ نوع ماسك، ژل ضدعفونی یا محلول بهداشتی پیدا نمی‌شد. وقتی به متصدی این داروخانه گفتیم در اخبار اعلام شده است که این محصولات امروز در داروخانه‌ها توزیع می‌شود، نیشخندی زد و پاسخ داد: مسوولان ما فقط در اخبار صحبت می‌کنند، اما هیچ‌وقت صحبت‌هایشان درست از آب در نمی‌آید.

سرنخ بهداشت

لیلا شوقی

جامعه

داروخانه دکتر حاجی‌بابایی خلوت است. متصدی داروخانه، کنار دستگاه بخور و بدون ماسك، ایستاده است تا از ماسك و ماده ضدعفونی‌کننده می‌پرسیم، صورتش درهم می‌رود و سردرددلش باز می‌شود: «ما دوهفته است به چند شرکت توزیع‌کننده درخواست داده‌ایم، اما هیچ‌کدام از آنها به ما ماده ضدعفونی‌کننده نمی‌فروشند.» از دلیل این تصمیم که می‌پرسیم، می‌گوید وزارت بهداشت به آنها اجازه توزیع نمی‌دهد. او البته می‌گوید دو روز پیش، یکی از مراجعان به او گفته مرکز بهداشت، ژل شست‌وشوی رایگان توزیع می‌کرده است. به مرکز بهداشتی، درمانی و آزمایشگاه رفرانس کریم، مرکز بهداشتی که در خیابان دستغیب نبش خیابان یازدهم قرار دارد، می‌رویم. مرکز بهداشت، بیش از اندازه خلوت است، جز دو، سه نفر، شخص دیگری دیده نمی‌شود. از متصدی مرکز درباره توزیع رایگان ژل ضدعفونی‌کننده و محلول الکلی که می‌پرسیم، جواب می‌دهد: «من الان، این را از شما می‌شنوم.» مرد جوانی وارد مرکز می‌شود و از متصدی می‌پرسد: «شما مواد ضدعفونی‌کننده رایگان توزیع می‌کنید؟» متصدی جواب مشابهی را به مرد جوان می‌دهد و می‌گوید: «ژل ضدعفونی‌کننده حتی به ما کارکنان مرکز هم نرسیده است.» مرد دست از پا درازتر از پله‌های مرکز به پایین می‌رود. در داروخانه قلب تهران که حتی بسیاری از داروهای نایاب در بازار را دارد هم نمی‌توان ماسك، ماده ضدعفونی‌کننده و ژل شست‌وشو پیدا کرد. متصدی داروخانه می‌گوید از ۱۵ مراجعه‌ای که به داروخانه دارند، ۱۳ نفر ماده ضدعفونی‌کننده می‌خواهند. کنار این داروخانه اما یك هایپرمارکت بزرگ است که قفسه‌های رنگینی دارد. به‌جز قفسه‌های رنگین این فروشگاه، اما این فروش ماده الکلی است که نظرها را جلب می‌کند. هر خریداری که وارد این فروشگاه می‌شود، فروشنده، یك ماده الکلی ۷۰ درصد الکل که بدون مهر ساخت و قیمت است، می‌اندازد داخل کیسه خریدش و ۲۰ هزار تومان از او می‌گیرد. مایعی که رقیق شده الکل سفید است و به گفته این فروشنده از واسطه خریده است. او می‌گوید: «از دیشب تا به حال خیلی از این مایع ضدعفونی‌کننده فروخته‌ام.» بعد می‌خندد و دندان‌های زردش را نشان می‌دهد. الکل سفیدی که حالا به دست دلالان افتاده و این واسطه‌ها هستند که سود می‌برند.

یك روزنه امید

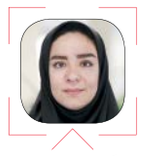

نرگس خانعلی‌زاده

جامعه

ساعت حدود ۱۰ و ۳۰ دقیقه شنبه، ۱۰ اسفند است. وزارت بهداشت اعلام کرده که بین ۷۰۰ داروخانه سطح شهر، مواد ضدعفونی‌کننده و وسایل بهداشتی توزیع کرده است؛ اتفاقی که انگار بیشتر در حد حرف است و در ساعات اولیه روز که رخ نداده، اما همه مسؤولان داروخانه از وعده‌ای می‌گویند که قرار است امروز اجرایی شود، اما ساعتش را نمی‌دانند. به داروخانه‌ها که سر می‌زنیم، کافی است بگوییم ببخشید ژل ضدعفونی‌کننده تا اجازه ندهند جمله‌مان تمام شود و بگویند که نداریم. می‌پرسیم مگر قرار نبود توزیع شود؟ اما انگار اعصاب متصدی‌های داروخانه هم طی این روزها ضعیف شده است: «خانم اگر توزیع کرده بودن که می‌دادیم بهتون؛ نگه نمی‌داریم برای خودمون که. حتما نداریم که نمی‌دیم.» البته وقتی می‌فهمند خبرنگاریم، کمی آرام‌تر می‌شوند: «قرار بود امروز توزیع شود، ولی خب هنوز اول وقت است و چیزی به دست ما نرسیده. فکر کنم تا آخر وقت بیارن برامون ولی فعلا نداریم.» اما داروخانه امید تنها جایی بود که در برابر این که پرسیدیم الکل دارید، جواب مثبت داد: «چندتا می‌خواهی؟» ذوق‌زدگی‌مان را نتوانستیم پنهان کنیم: «اینها را از قبل داشتید؟» «نه همین الان چند دقیقه‌ای است که برایمان آورده‌اند.» مسؤولان داروخانه جاوید در برابر درخواست یکی از مشتری‌ها که موجودی ماسك را دوبار تکرار می‌کند و می‌پرسد، می‌گوید: «به خدا اگر داشتیم که الان خودمون می‌زدیم.»

ژل نداریم؛ فحش می‌خوریم!

میثم اسماعیلی

جامعه

دکتر موسوی صاحب داروخانه‌ای با همین عنوان در جنوب شرقی تهران است. وقتی از توزیع محلول‌های بهداشتی از او می‌پرسیم پاسخش لبخند تلخی است روی صورتش. می‌رود پشت دیواری از داروها و با شیشه کوچکی برمی‌گردد. می‌گذارد روی پیشخوان و می‌گوید «فقط همین را داریم». روی شیشه‌ای که به گفته دکتر محلول ضدعفونی‌کننده است با خودکار نوشته شده است صلواتی! می‌گوید: این تنها کاری است که در این اوضاع از ما برآمده است. این که محلول‌ها را در شیشه‌های کوچکی تهیه کنیم و به صورت صلواتی به مردمی که خواهان آن هستند بدهیم. از وقتی هم بخشنامه کرده‌اند که ماسك نفروشید ما هم ماسکی نخریدیم که به مردم بدهیم. حالا هم که می‌گویند ژل و محلول ضدعفونی‌کننده توزیع کرده‌ایم و نکرده‌اند فقط مردم را مقابل ما داروخانه‌ها قرار داده‌اند. خیلی‌ها در همین داروخانه رو به روی ما ایستاده و اتهام کم فروشی زده‌اند. فکر می‌کنند همان آقایی که در تلویزیون اعلام کرده به همه داروخانه‌ها ژل داده‌ایم درست می‌گوید و ما ژل‌ها را برای دوستان و آشنایان‌مان خرج کردیم! این گلایه ثابت چند داروخانه‌داری است که دیروز در منطقه جنوب شرق تهران به آن سر زده‌ایم. یکی دیگر از آنها داروخانه دکتر ایرانپور در بلوار ابوذر است. در ورودی این داروخانه ـ که اتفاقا جنب یك مرکز درمانی است ـ نوشته‌ای الصاق شده با این مضمون که «ژل عفونی‌کننده موجود است.» از متصدی این داروخانه سراغ ژل می‌گیرم و جواب می‌شنوم که نوشته مربوط به هفته گذشته است و در حال حاضر موجود ندارد.